

PRESSEMEDDELELSE

Carsten Jensen og Jørn Lund tog publikum med på moderne dannelsesrejse

31. januar kunne man på Gammel Estrup – Herregårdsmuseet komme på en dannelsesrejse sammen med Jørn Lund og Carsten Jensen. Museet havde inviteret sprogprofessoren og forfatteren til at komme og tale om den moderne dannelsesrejse. Arrangementet – der også bød på særlige rundvisninger om historiske dannelsesrejser – indleder museets deltagelse i kulturhovedstad Aarhus 2017 og blev støttet af Kulturring Østjylland.

Den adelige dannelsesrejse var fra reformationen i 1500-tallet og op til slutningen af 1700-tallet en helt central del af den europæiske aristokratikultur og åbnede op for nye kulturudvekslinger med Europa. Herregårdene udgjorde adelens fysiske rammer og det var her, at det danske aristokrati mødte verdenen og verdenen mødte Danmark.

Men hvordan ser det ud med dannelsesrejser i dag? Det var det spørgsmål, som sprogprofessor Jørn Lund og forfatter Carsten Jensen kredsede om i deres indlæg: *"Det var gennem rejsen, at kunstnere som Holberg, Oehlenschläger og H.C. Andersen lærte hvad det ville sige at være dansk. F.eks. ville Oehlenschläger oprindeligt have skrevet på tysk, da der var flere læsere og derved flere penge i det. Men da han drog ud på en udlandsrejse opdagede han, at han rent faktisk var dansker og ikke tysker. Derfor valgte han at skrive på sit modersmål!"*, fortalte Jørn Lund i sit foredrag om rejselysten blandt kunstnere.

Også Carsten Jensen fortalte om, hvordan mennesket gennem rejsen opdager, hvad det vil sige at tilhøre en bestemt kulturel gruppe: *"Samtidig lærer vi på rejsen, at der ikke eksisterer autentiske kulturer. Selv den mest fundamentalistiske talebaner går i amerikanske sneakers og i*

DANSK CENTER FOR
HERREGÅRDSFORSKNING

Randersvej 2
8963 Auning
Danmark

T +45 8648 3001
F + 45 8648 3181
dch@gammelestrup.dk
www.gammelestrup.dk

hånden bærer han et russisk maskingevær! Han er derved multikulturel på sin helt egen måde”, sagde han.

Den vilde greves dannelsesrejse

I løbet af dagen kunne publikum komme med på rundvisning med fokus på adelens dannelsesrejser fra reformationen til nutiden og høre om dannelsesrejsens udvikling gennem tiden. I 1500-tallet drejede rejsen sig hovedsageligt om, at den unge adelsmand skulle tilegne sig videnskabelige kompetencer, som han senere kunne anvende i statens og religionens tjeneste. I slutningen af 1700-tallet var fokuset derimod udelukkende på det selskabelige og kulturelle liv. Begge typer af dannelsesrejse handlede dog i bund og grund om, at den adelige skulle tilegne sig kompetencer, som gjorde ham til en *vera nobilitas*: en sand adelsmand.

”Som et fantastisk eksempel på, hvordan dannelsesrejsen udvikler sig gennem perioden har vi Jørgen Scheel til Gammel Estrup. I 1500-tallet studerede den adelige teologi og jura, men da Jørgen Scheel i slutningen af 1700-tallet drager på kurophold med sin kone, er fokuset ikke videnskaberne, men derimod lidenskaberne,” fortæller Mikael Frausing, som er ph.d. og projektmedarbejder ved Dansk Center for Herregårdsforskning, og fortsætter: *”Jørgen Scheel besøger alle de steder, som var på mode dengang. Han hører Mozart og Beethoven i deres hjemby Wien, han agerer miniarkæolog i Rom og han fester med Lord Nelsons elskerinde i Napoli”.*

Dannelsesrejsen indleder Aarhus 2017 projektet

Med arrangementet *Dannelsesrejsen* indledes publikumsaktiviteterne i projektet Herregårdene – porten til Europa. Projektet, der udføres ved Gammel Estrup – Herregårdsmuseet frem til 2017, har netop opnået støtte fra kulturhovedstad Aarhus 2017.

Herregårdene – porten til Europa indgår i det officielle program for Aarhus 2017 og vil bl.a. omfatte en international konference om europæisk herregårdskultur og publikumsarrangementer på fem østjyske herregårde. Første arrangement i rækken bliver en tur til tre af Jørgen Scheels østjyske herregårde den 21. februar. Yderligere oplysninger kan findes på www.herregaardsforskning.dk eller ved henvendelse til projektansvarlig Mikael Frausing, Dansk Center for Herregårdsforskning, på 8648 3001 eller mf@gammelestrup.dk.

De bedste hilsner fra
Gammel Estrup – Herregårdsmuseet

*Det var en veloplagt Carsten Jensen, der fortalte om dannelse i et moderne perspektiv, da Gammel Estrup havde inviteret til debatarrangement den 31. januar.
Foto: Jørgen Vest*

Sprogprofessor Jørn Lund tog udgangspunkt i kunstnernes dannelsesrejser i nyere tid, da den moderne dannelse var til debat på Gammel Estrup 31. januar. Foto: Jørgen Vest.

Fakta om Gammel Estrup - Herregårdsmuseet

- Efter mere end 600 år i samme families eje blev herregården i 1926 solgt, og Gammel Estrup - Jyllands Herregårdsmuseum blev oprettet i Gammel Estrups hovedbygning i 1930.
- Museet hedder i dag Gammel Estrup - Herregårdsmuseet og er en selvejende institution.
- Museets opgave er at bevare herregårdshovedbygningen på Gammel Estrup med dens oprindelige udsmykning gennem tiderne og anvende en passende del af den til en samling, der viser herregårdskulturen, især i Jylland, i størst muligt omfang ved Gammel Estrups eget gamle inventar. Museet kan perspektivere sit ansvarsområde nationalt og internationalt. Denne samling skal være tilgængelig for offentligheden og til rådighed for forskningen.
- Gammel Estrup – Herregårdsmuseet beskæftiger sig i det daglige med de danske herregårde og alt hvad dertil hører af indretningskultur, malerkunst, møbler, herskab og tjenestefolk, iskældre, alléer, skove, marker og kulturlandskab mm.
- Gammel Estrup er hjemsted for Dansk Center for Herregårdsforskning, som drives i et samarbejde mellem Gammel Estrup – Herregårdsmuseet, Aarhus Universitet, Nationalmuseet og Arkitektskolen Aarhus.
- Museets største formidlingsaktiviteter er 1700-talsdage i juni måned og juleaktiviteter i forbindelse med udstillingen *Jul for herskab og tjenestefolk*.
- Gennemsnitligt er besøgstallet på 100.000 om året, heraf ca. 5.000 fra udlandet.
- Der er åbent hele året bortset fra 24. december-31. januar samt mandage i vinterperioden.
- Gammel Estrup – Herregårdsmuseets Netværk blev stiftet i 2006 og har 80 medlemmer, der yder en frivillig indsats i forbindelse med museets mange, årlige formidlingsaktiviteter.
- Personalet består af 15-20 personer, der har deres daglige gang på museet, heraf er 4 faguddannede akademikere fordelt på 1 direktør, 2 museumsinspektører og 1 faglig sekretær på Dansk Center for Herregårdsforskning.
- Museumsdirektør Britta Andersen har ansvaret for den daglige ledelse.
- For mere information tjek www.gammelestrup.dk eller kontakt museet på Tel 8648 3001 eller post@gammelestrup.dk.

Fakta om Dansk Center for Herregårdsforskning

- Dansk Center for Herregårdsforskning er et samarbejde mellem Aarhus Universitet, Nationalmuseet, Arkitektskolen Aarhus og Gammel Estrup – Herregårdsmuseet.
- Centeret blev oprettet i 2004 og arbejder for at koordinere og styrke forskningen inden for herregårdskultur samt gennem formidling og publicering at synliggøre herregårde og deres rolle for derigennem at bidrage til at nuancere opfattelsen af den danske herregård.
- Centerets drift og forskning støttes af en lang række fonde og sponsorer. Siden 2004 er omkring 18 mio. kr. strømmet gennem centeret, hvoraf hovedparten kom fra private fonde.
- Centerets målsætning er at bidrage med samfundsrelevant forskning i og formidling af de danske herregårdes kulturhistorie.
- www.herregaardsforskning.dk